

Svědectví: 106. Seriál Prsteny moci připomíná, že Říše je všude kolem nás



Svědectví



Seriál Prsteny moci připomíná, že Říše je všude kolem nás

Netrpělivě jsem očekávala uvedení seriálu *Prsteny moci* (*The Rings of Power*), který vychází z dodatku k Pánu prstenů od J. R. R. Tolkiena a odehrává se v Druhém věku Středozemě. Pro mě a mého manžela se sledování seriálu již stalo pátečním večerním rituálem; soutěžíme mezi sebou ve vyhledávání náboženských témat.

Přestože Tolkien, věřící katolík, vždy argumentoval proti tomu, aby ve svém díle sledoval zjednodušené alegorie, je plné motivů z křesťanské teologie. Příběh *Prsteny moci* přináší několik nových pohledů na nábožensky rezonující myšlenky, které rámovaly *Hobita* a *Pána prstenů*.

Některé kritiky seriálu se nevyhnutelně opírají o nesrovnalosti mezi ním a knihami a kultovní trilogií Petera Jacksona. Jedna z kritik, která mi přišla velmi zajímavá, se týkala zjevné ztráty jasných hranic mezi dobrem a zlem. Autor tvrdí, že v Pánovi prstenů bylo zřejmé, kdo jsou padouši; *Prsteny moci* naopak příliš odbočují do morálně šedého teritoria, podobně jako nesmírně populární *Hra o trůny*.

Koneckonců Sauronův Jeden prsten, nesený nejprve hobitem Frodem a pak krátce jeho společníkem Samem až do svého konečného zničení v Hoře osudu ve Třetím věku, odhalil touhu po moci u mnoha z těch, kteří se k němu přiblížili. Jeden po druhém, Smeagol/Gollum, Bilbo, Boromir z Gondoru (který Prsten ani nenesl, ale ocitl se v jeho blízkosti) a Frodo byli Prstenem kazeni.

Zatímco Boromir patřil k morálně neutrální rase lidí, ostatní byli hobiti, prostý lid, který je pravděpodobně imunní vůči zvrátům moci. Frodo, považovaný za nejhodnějšího nositele Jednoho prstenu, ho nakonec odmítl hodit do ohně, aby ho zničil. Sauron zkazil Sarumana, Gandalfova společníka a istarijského čaroděje, který zase obrátil původně věrného Grima, rádce Theodéna, krále Rohirrimů.

Dokonce i Nazgûlové, Sauronovi zlí služebníci z prstenu, byli dříve lidskými pány a válečníky. Fantasy příběh lze číst jako varování před nebezpečím, které s sebou nese moc.



Z teologického hlediska v sobě *Prsteny moci* nesou mocné varování. Říše je všude kolem nás,

zastřená naší potřebou racionalizovat touhu po míru bez spravedlnosti, po moci, lhostejnosti a chamtivosti. Hlasy, které nám přinášejí nepříjemné pocity, jsou často hlasy pravdy; v tomto světě náš boj nemusí nutně probíhat mezi jednoznačným dobrem a zlem; spíše se musíme bolestně prodírat tím, co se zdá být morálně šedé.

V Prstenech moci, odehrávajících se ve Druhém věku, jsou vyliční elfové, lidé na ostrově Númenor, trpaslíci, Harfooti (předkové hobitů) a skřeti. Zatímco Galadriel se po porážce Morgotha, původního Temného pána, usilovně snaží odhalit působení zla, většina elfů, včetně elfského krále Gil-Galada a jeho rádce Elronda, se usilovně snaží trvat na tom, že zlo ze Středozemě dávno zmizelo.

Gil-Galad stáhne silvánské elfské síly z Jižních zemí, které brzy ovládnou skřeti. Ostrovní obyvatelé Númenoru žijí v hojnosti, přesto izolovaně a plní pohrdání ostatními. V Khazad-Dûmu trpaslíky zachvátí podezíravost a chamtivost, protože objevili zázračný mithril, neproniknutelný kov, který zachrání Frodovi život během osudné cesty k Hoře osudu. Dokonce i zdánlivě dobromyslní Harfobijci se ukáží být bezohledným lidem, který nechává své slabé a zraněné zahynout hladem a divokou zvěří.

Pro křesťany by tyto motivy měly být alegorické – to, co zde vidíme, jsou projevy Říše (1 Sam 8,10-18; Mk 10,42). V tom, co jsme zatím viděli v Prstenech moci, se všechny národy Středozemě kromě skřetů snaží vytvořit fasádu míru a bezpečí, zatímco zakrývají a udržují utrpení. V seriálu se Númenor dokonce velmi podobá pozdní Římské a Byzantské říši, a to jak technologickým pokrokem, tak společenskou strukturou, architekturou a kostýmy.

Elfové, lidé a trpaslíci jsou tak ochotni odvrátit zrak od znamení vzrůstajícího zla, že riskují zánik svůj i celé Středozemě.

Zpočátku se zlo zdá banální – je patrné v Sauronově lichocení, které apeluje na žárlivost Númenoru na věčný život Eldar. Projevuje se v jeho slibech mocných kouzel elfským kovářům Eregionu, kteří pod jeho vedením vytvářejí Prsteny moci.

Jen v prvních čtyřech dílech jsme svědky potlačení Galadrielina varování před probuzeným zlem – elfský král ji pod záminkou odměny za vojenské úspěchy posílá do Valinoru, což je samo o sobě pocta, pokud to nemělo za cíl umlčet ji a udržet falešný pocit míru. Regentka královna Númenoru ji uvrhne do vězení, aby se později nechala přesvědčit a vyslala vojsko na pomoc Jihozemcům při obraně jejich země před skřety.

Z trilogie Pán prstenů víme, že trpaslíci navzdory varování elfů pokračují v těžbě mithrilu, dokud nevypustí démonického Balroga.

Z teologického hlediska přináší kniha Prsteny moci silné varování. Říše je všude kolem nás, zastřená naší potřebou racionalizovat touhu po míru bez spravedlnosti, moci, lhostejnosti a chamtivosti. Hlasy, které nám přinášejí nepříjemné pocity, jsou často hlasy pravdy; v tomto světě náš boj nemusí nutně probíhat mezi jednoznačným dobrem a zlem; spíše se musíme bolestně prodírat tím, co se zdá být morálně šedé.

Anna Piela

[Christian Citizen](#)



Anna Piela



Dr. Anna Piela je ordinovanou kazatelkou *American Baptist Churches USA*. Je vedoucí redaktorkou časopisu *The Christian Citizen* a spolupracovnicí regionálního duchovního pro bělošské a multikulturní církve *ABC Metro Chicago*.

Je polskou přistěhovalkyní a religionistkou, má doktorát z ženských studií na univerzitě v Yorku ve Velké Británii. Její druhá kniha, *Nosit nikáb: Muslimské ženy ve Spojeném království a USA (Wearing the Niqab: Muslim Women in the UK and the US)*, byla vydána v roce 2021.

Vyjádřené názory jsou názory autorky a nemusí se nutně shodovat s názory redakce.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)